

Marc de referència. Procés participatiu sobre la versió inicial de l'Avantprojecte de llei de participació ciutadana

1. Antecedents: consulta pública prèvia i procés participatiu abans de l'elaboració del text.....	1
2. Objecte de l'Avantprojecte de llei de participació ciutadana	2
3. Eixos de debat de la sessió (de què parlarem?).....	3
4. Límits de la sessió.....	6
5. Mapa d'actors (amb qui debatrem?).....	6
6. Com ho farem? Participació sobre la primera versió de l'Avantprojecte de llei	7
7. Calendari de treball	7

1. Antecedents: consulta pública prèvia i procés participatiu abans de l'elaboració del text

La [consulta pública prèvia](#) a l'elaboració de l'Avantprojecte de llei de participació, per fer la diagnosi de la situació en què es troba la participació ciutadana a Catalunya, els problemes detectats i les possibles solucions, es va dur a terme a través del portal Participa, els mesos de setembre i novembre de 2022.

En paral·lel, també es va dur a terme un [procés participatiu](#) amb vuit sessions de debat, tant presencials (a diferents punts de Catalunya), com virtuals, perquè la ciutadania pogués proposar sobre el contingut que havia de tenir la futura llei de participació ciutadana. A més, també es van poder presentar propostes en línia, a través del portal Participa.

Al març del 2023, atenent una demanda en aquest sentit, es va dur a terme una [sessió de debat específica](#) sobre la participació en la gestió d'espais i equipaments.

Al mes de març es va dur a terme el [retorn](#) de totes les aportacions, que es va penjar al portal i es va fer una sessió de presentació del retorn, en el marc de la [Setmana del Govern Obert](#).

A l'actualitat, s'obre una fase de participació sobre la primera versió del text de l'Avantprojecte de llei de participació (prevista a l'article 69 "Participació ciutadana en l'elaboració de les normes" de la 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern). Es durà a **terme una sessió de debat virtual, a més de la possibilitat de presentar propostes al portal Participa**, tal com s'explica al punt 5 d'aquest document.

2. Objecte de l'Avantprojecte de llei de participació ciutadana

La participació ciutadana té moltes dimensions i derivades, des de la llibertat d'expressió, de manifestació, o d'associació, o el més conegut dret a escollir en eleccions periòdiques els nostres governants. La participació ciutadana alhora és indicador de salut democràtica, de ciutadania activa i compromesa amb els afers públics que afecten tota la societat.

Així mateix, la incorporació de la ciutadania en l'elaboració, disseny, execució, avaluació i seguiment de les polítiques públiques és cada cop més una necessitat dels governs i administracions per trobar solucions més eficients i consensuades davant reptes molt complexes. En una societat en què el coneixement està distribuït, l'aprofitament de la intel·ligència col·lectiva esdevé fonamental per fer millors polítiques.

En la mesura que té diferents components, la regulació de la participació ciutadana és també diversa, i algunes maneres de participar, com ho són associant-se, manifestant-se o escollint els representants, estan regulades a través de lleis orgàniques, ja que afecten drets fonamentals.

Ara bé, hi ha tota una altra sèrie de formes de participar, **modalitats per incorporar la ciutadania en la presa de decisions, en què es cerca enriquir les polítiques públiques, a través de la deliberació i les aportacions de diferents perfils**. Des de la ciència política es parla de "mecanismes de democràcia deliberativa".

L'objecte de l'Avantprojecte de llei de participació ciutadana és regular i garantir el dret de participació ciutadana a través de les diverses modalitats de participació impulsades des de les administracions públiques. És a dir, la possibilitat de tota la ciutadania **d'incidir en les polítiques públiques** a través de les modalitats de participació impulsades des de les administracions.

Queden fora de l'objecte de la regulació, per tant, la participació ciutadana en els processos electorals, la iniciativa legislativa popular, l'exercici del dret de petició, les consultes populars no referendàries i les consultes populars per via de referèndum.

	Democràcia representativa	Democràcia directa	Democràcia deliberativa
Mecanismes de participació	Eleccions , votacions al Parlament	Referèndums i consultes	Processos participatius (en les seves diferents modalitats)

3. Eixos de debat de la sessió (de què parlarem?)

Qüestions **generals** prèvies:

- La primera versió de l'Avantprojecte de llei assenta les **bases necessàries** per impulsar la participació de **qualitat**? Estableix els elements necessaris del **compromís institucional**, els **requisits** essencials per a l'**impuls** de la participació, els **recursos i infraestructures** necessàries, etc.
- És factible la seva aplicació al **món local**? Es preveu el **suport** necessari als ens locals? És respectuosa amb les **competències** municipals?

Eixos	
<p>Eix 1: la inclusió de perfils que habitualment no participen</p>	<p>La titularitat universal del dret de participació inclou persones migrades, infants i adolescents, i també persones de fora de Catalunya. Des d'una perspectiva de gènere i interseccional, l'articulat preveu mesures per facilitar la participació de persones que per motius socioeconòmics o de cures, que habitualment recauen sobre les dones, tenen dificultats per participar, com ara, la compensació econòmica a les persones participants o garantir que es pugui participar en diferents franges horàries.</p> <p>Algunes d'aquestes mesures de conciliació i inclusió (art. 18) són de caràcter obligatori ("les administracions han de") i les altres, de caràcter potestatiu ("les administracions poden").</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • La previsió sobre igualtat en l'accés a la participació (article 17) és adient i suficient? • Les mesures de conciliació i inclusió que es preveuen a l'article 18 són adequades i suficients? Se'n poden preveure d'altres? Queda clara la distinció entre les mesures que són obligatòries i les que no ho són? • Hi ha cap previsió que desincentivi o obstaculitzi l'accés a la participació de perfils que habitualment no participen?
<p>Eix 2: les modalitats participatives</p>	<p>Les modalitats de participació es configuren com a categories flexibles i obertes a la innovació democràtica. Es mencionen les modalitats de participació, classificades segons la durada de l'instrument de participació (estables i temporals) i segons l'accés de les persones participants (per crida oberta, per sorteig o per selecció directa). Articles 22 al 26.</p> <p>També es preveu una clàusula d'obertura, que permet ampliar les modalitats de participació ciutadana, facilitar l'impuls de modalitats no previstes específicament per la norma ni per cap llei específica, sempre i quan es compleixin els principis previstos per la mateixa llei (art. 22.1).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creus que es recullen les modalitats de participació més importants/que s'impulsen habitualment? Els noms i les descripcions de les diferents modalitats són clares? • Trobes adequada la classificació de les modalitats segons la temporalitat (estables i temporals)? • Consideres que queda prou oberta la possibilitat d'impulsar noves modalitats no previstes per la llei?
<p>Eix 3: impuls de la participació, casos en què l'impuls és obligatori i encaix amb els tràmits de participació d'altres normes</p>	<p>La Llei regula la participació ciutadana com la possibilitat dels ciutadans d'intervenir en les polítiques públiques i determina els elements de qualitat que permeten l'exercici del dret de participació amb totes les garanties. No es regula la participació com un tràmit en el si d'un procediment administratiu, que queda en l'àmbit de les normatives sectorials (d'urbanisme, medi ambient...).</p> <p>Només en alguns casos, es preveu l'impuls obligatori de la participació: per actuacions estratègiques i d'especial rellevància i impacte ambiental, territorial, paisatgístic, social, cultural o econòmic. Així mateix, s'estableixen uns supòsits en què per la quantitat de la inversió, concorre aquest criteri d'especial rellevància i impacte (arts. 10 i 11).</p>

	<p>D'altra banda, a l'art. 3.3 s'exposa com ha d'encaixar aquesta nova llei amb els tràmits de participació que preveuen les normatives sectorials (com ara, els tràmits d'audiència i informació pública en el procediment administratiu o altres fases de participació, com la de participació en la tramitació dels POUM).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com incentivar que la participació sigui més una manera de relacionar-se amb la ciutadania, que no pas un tràmit en concret que es regeix pels aspectes formals del procediment administratiu? • Estàs d'acord amb què en principi, la participació no ha de ser obligatòria? Com es combina aquest principi amb què en alguns casos, d'especial rellevància i impacte de les actuacions i obres, sí que ho sigui? • Com es combina l'impuls d'una participació de qualitat amb els tràmits obligatoris de participació que ja estan previstos en altres normes?
<p>Eix 4: garantia i tutela dels drets de les persones participants</p>	<p>L'Avantprojecte de llei preveu garanties dels drets dels participants, si bé no s'opta per un règim sancionador, atès que no tindria encaix amb la filosofia que es vol transmetre: el canvi progressiu en la manera de funcionar de l'administració i generar incentius perquè les administracions incorporin la participació de qualitat al llarg de tota la política pública.</p> <p>Es proposa que les persones participants es puguin adreçar a la comissió de seguiment o grup motor, que controlarà el compliment dels compromisos adquirits per l'administració impulsora i emetrà un informe de compliment, que després l'administració haurà de fer públic. Articles 28 i 29.</p> <p>La publicitat dels informes sobre el grau de compliment dels compromisos adquirits tenen la funció pedagògica i de divulgació de la participació de qualitat, al mateix temps que assenyalen els incompliments i/o els àmbits de millora.</p> <p>D'altra banda, es reconeix el paper del Síndic de Greuges, al qual les persones participants poden presentar queixes, si consideren que s'han vulnerat els seus drets.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consideres que l'estructura de protecció dels drets dels participants és adequada i suficient? Creus que és viable? • Creus que les comissions de seguiment o grups motor podran dur a terme aquesta tasca de control del compliment dels drets de les persones participants?

	<ul style="list-style-type: none"> • Creus que fer públic l'informe sobre el grau de compliment dels compromisos adquirits serà suficient per incentivar les administracions a complir? • Hi hauria alguna altra via, que no sigui un règim sancionador, per "penalitzar" l'incompliment dels compromisos amb la participació?
--	--

4. Límits de la sessió

Límits del procés participatiu

Límits pressupostaris	Feu clic o toqueu aquí per escriure text.
Límits legals	Estatut d'Autonomia i regulació estatal de règim local i de referèndums
Límits tècnics	<p>L'objectiu del debat és millorar l'esborrany de l'Avantprojecte de llei de participació. L'oportunitat de regular la participació mitjançant una llei ja va ser objecte de participació en una fase anterior (la consulta pública prèvia).</p> <p>No es faran regulacions que comprometin la flexibilitat de les modalitats de participació ni es regularan metodologies que estan a l'àmbit de la ciència política i no de la jurídica.</p>
Límits polítics	<p>Les referències normatives a les consultes populars no referendàries, als referèndums o a processos electorals, no són objecte d'aquest procés participatiu.</p> <p>En principi, el model de participació deliberativa no està en qüestió, tot i que si fruit del debat en surten propostes de millora o revisió, es valoraran.</p>
Altres	Feu clic o toqueu aquí per escriure text.

5. Mapa d'actors (amb qui debatrem?)

Perfil

Perfil 1	Tècnics i tècniques de participació del món local i de la Generalitat
Perfil 2	Experts de l'acadèmia
Perfil 3	Empreses dinamitzadores de processos participatius
Perfil 4	Activistes
Perfil 5	Ciutadania en general

6. Com ho farem? Participació sobre la primera versió de l'Avantprojecte de llei

El procés participatiu s'iniciarà el **13 de febrer**, amb tota la informació (avantprojecte i memòria general) penjada al portal Participa. Al mateix moment, s'obrirà l'opció de **presentació de propostes al portal**. La fase de participació finalitzarà el dia 8 de març.

A més, hi haurà una sessió de **debat virtual** (via zoom) amb **dues qüestions generals** i diferents **eixos de debat**, que s'assenyalen al punt 3. L'objectiu d'aquesta fase de participació és **millorar el text de l'Avantprojecte de llei** que es proposa com a esborrany.

Tanmateix, si algú vol fer alguna aportació sobre el text d'un tema que no consta als eixos, també la podrà fer, tant a la sessió virtual com a través de la **presentació de propostes al portal** Participa.

7. Calendari de treball

TRÀMITS I TASQUES	Febrer				Març				Abril			
Informació i presentació propostes al portal												
Data de la sessió de participació (via zoom)				7								
Valoració de propostes i retorn als participants												
Versió final del text												
Versió final amb totes les propostes incorporades												
Incorporar propostes de la resta d'unitats i departaments												
Revisió del text final per part de la subdirectora i el director general												